

Teamtrening – også nødvendig i helsevesenet

Jonas Eriksen
Krise- og beredskapsledelse
 Teamtrening. 277 s, ill. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 2011. Pris NOK 379
 ISBN 978-82-02-33429-1

I nesten alle krevende akutsituasjoner må helsepersonell samarbeide. Vi er avhengig av interaksjon mellom flere personer, gjerne med ulike yrkesbakgrunner eller spesialiteter. Det er typisk at man oftest har nye og ukjente makkere i teamet. En akutt operasjon, hjertestans i pasientens hjem, et traumemottak og en dårlig intensivpasient er alle situasjoner som likner hendelser i oljeindustrien, luftfarts- og skipsindustrien og politiet. En gruppe personer som ikke nødvendigvis er vant til å jobbe sammen, må treffe kritiske beslutninger basert på utilstrekkelige opplysninger under tidspress og med vitale konsekvenser. Dette kan man trene på, og med stor sannsynlighet dermed oppnå bedre beslutninger og utfall.

Denne boken er egentlig ment for personell som arbeider i team, eller med teamutvikling i beredskapsorganisasjoner som militæret og i myndighetenes kriseledelse, hos flygeledere, på oljeplattformer og i fengselsvesenet.

Forfatteren har en engelsk mastergrad i risiko, krise- og katastrofehåndtering, og er brann- og HMS-ingeniør. Han gjennomgår teamtrening systematisk, etter først å ha forklart behov og begreper grundig. Videre tar han for seg metoder for å definere mål for trening, treningsmetoder og muligheter for å evaluere trenings-effekten, i tillegg til å diskutere ulike treningsstrategier. I siste kapittel beskriver Eriksen nødvendige rammevilkår for å lykkes med teamtrening.

Boken inneholder mange relevante eksempler, de fleste fra norske hendelser. Dette gjør den lettlest og enkel å relatere til hverdagen. Forfatteren har tydeligvis også stor innsikt i voksenpedagogikk, og han gir mange nyttige oppdaterte litteraturreferanser.

Helsevesenet baserer seg på en usystematisk bruk av team i de mest krevende situasjonene. Hadde samfunnet visst hvor lite vi har tatt inn over oss av den viten som finnes om team og teamtrening, ville pasientene blitt skremt. Det hadde aldri gått i luftfarten, selv om noen av de mest illustrerende eksemplene tyder på at det faktisk forekommer i andre sammenhenger i samfunnet, med høy risiko og krav om rask og kompetent teamfunksjon i krisesituasjoner.

Jonas Eriksen beskriver bruk av briefing og debriefing som en effektiv måte å forbedre og lære av samarbeid. Her er et stort utnyttet potensial i hverdagsituasjoner i norsk helsevesen, som ikke engang krever planlagte treningssituasjoner.

Som initiativtaker til teamtrening (Stiftelsen BEST Bedre & systematisk teamtrening) var det morsomt å anmelde denne boken. Det som vi har utviklet, var langt på vei basert på «sunn fornuft», og viser seg å være metoder og prosesser som er parallelle i helt andre organisasjoner. De er godt beskrevet fra andre samfunnsområder i denne teksten.

Jeg anbefaler boken til alle i helsevesenet som har funksjoner som teamleder, eller har ansvar for beredskapsarbeid, og ikke minst

til ledere i helseforetakene. Etter å ha lest eksemplene på konsekvenser av manglende samarbeid, bør treningen blomstre!

Torben Wisborg
 Akuttavdelingen
 Hammerfest sykehus
 Helse Finnmark

Oppgitte interessekonflikter: Forfatteren er medstifter av Stiftelsen BEST som er omtalt i boken og i anmeldelsen, men har ingen økonomisk eller annen interesse i bok eller anmeldelsen.

Nyttig om livskvalitet

Siri Næss, Torbjørn Moum, John Eriksen, red.
Livskvalitet
 Forskning om det gode liv. 270 s, tab, ill.
 Bergen: Fagbokforlaget 2011. Pris NOK 449
 ISBN 978-82-450-1210-1

Dette er en avansert lærebok som gir en bred oversikt over forskningsfeltet livskvalitet. Bidragsyterne gjennomgår feltets ulike emner basert på oppdatert forskningslitteratur. Boken er tenkt som pensum innen ulike fag som beskjeftiger seg med livskvalitet.

Den har to deler: først en gjennomgang av livskvalitetsforskningens begreper, empiriske metoder og teorier, og dernest en gjennomgang av dens resultater. Disse presenteres under overskriften Hvorfor har noen høyere livskvalitet enn andre? Her gjennomgår forfatterne betydningen av genetiske faktorer, personlighet og kjønn for livskvalitet. Dernest diskuterer de forskning om sammenhengen mellom livskvalitet og henholdsvis helse, funksjonshemming, alder, oppvekst, ekteskap og familie, lokalsamfunn/sosial støtte, inntekt og arbeid. Resultater av livskvalitetsmålinger i ulike land diskuterer de også, i tillegg til betydningen av verdimesige og religiøse holdninger for opplevd livskvalitet. Et friskt innslag i siste kapittel er et evolusjonsbiologisk perspektiv på hvorfor og hvordan vi opplever lykke, behag og ubehag.

De fleste kapitlene er skrevet av dyktige forskere med mye erfaring på feltet. Den første delen representerer fruktene av livslange engasjementer og holder et internasjonalt nivå. Det gjelder også mange av de mer substansielle artiklene. Alle disse er korte og klare og stort sett skrevet over samme lest. Redaktørene må ha gjort en betydelig innsats for å gi boken en enhetlig form. Et par kapitler er imidlertid svakere enn de andre og fremstår mer som kommentarer til sitt tema, enn som en systematisk drøfting av litteraturen.

Boken er nyttig både for ivrige studenter og aktive forskere. Den er preget av høy samfunnsfaglig kompetanse og formidlingsevne og vil uten tvil være et førstevalg for alle som interesserer seg for denne typen forskning, ikke minst innen helsetjenesten.

Tor Inge Romøren
 Høgskolen i Gjøvik